

శ్రీః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీమాన్ వేంకటనాథార్యః కవితార్కికకేసరీ ।

వేదాంతాచార్యవర్యో మే సన్నిధత్తాం సదా హృది ॥

శ్రీనివాసరామానుజమహాదేశికైః (మైసూర ఆండవన్) అనుగృహీతం

॥ శ్రీమన్నిగమాంతమహాదేశికవైభవశతకం ॥

This document has been prepared by*

Sunder Kidambi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజమహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan of śrīraṅgam

*This was typeset using skt, L^AT_EX, Itrans, and the **Tikanna** font.

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

॥ శ్రీమన్నిగమాంతమహాదేశికవైభవశతకం ॥

శ్రీమాన్ వేంకటనాథార్యః కవితార్కికకేసరీ।

వేదాంతాచార్యవర్యో మే సన్నిధత్తాం సదా హృది॥

యత్కృపాలేశమాత్రేణ సదోల్లసతి సన్మతిః।

వేదాంతదేశికమణిః సన్నిధత్తాం సదా హృది॥

యదాకృత్యా ఘంటా వృషగిరిపసంకల్పవిహితా

కులే పైశ్వామిత్రే సదయముదయం ప్రాప భువనే।

సదారామం విశ్వప్రియమతివిరక్తం తమనఘం

గురుం వేదాంతార్యం సుచరితముపాసేనవరతం॥ 1 ॥

నభస్యశ్రోణాయాం విబుధజనభాగ్యాత్ సముదితః

సుతోనంతార్యస్య ప్రథితగుణభూమా కవివరః।

నుతః కాంచ్యాం సర్వైరపి చ వరదేనాహితమతిః

గురుం వేదాంతార్యం తమహమనిశం యామి శరణం॥ 2 ॥

యస్యానంతార్యసూరిః వ్యతనుత విహితం జాతకర్మాది తాతః

తోతారంబాహృదబ్జం వికసితమభవత్ యస్య లీలావిలాసైః।

బంధుం విశ్వస్య సంతం సకలనిగమవాగ్భంధుమానందసింధుం

వందే వేదాంతసూరిం భవజలధితరిం శ్రేయసామాకరం తం॥ 3 ॥

సంసారార్ణవమగ్నమాదృశజనోత్తారాయ యోనవాతరత్

అంఘ్రిభ్యామవనౌ చచార విబుధోత్తంసోనహసాం ధ్వంసకః।

శ్రీరామానుజసంప్రదాయమనఘం సంస్థాప్య సర్వార్థదం

శ్రీమద్వైష్ణవసంతతిం సువిశదం యోనవర్ధయత్తం భజే॥ 4 ॥

చూడాకర్మ చకార యస్య జనకో వర్షే తృతీయే శుభే
 విద్యారంభనిదానమక్షరచయం సామోదమన్వగ్రహీత్ |
 బాలం వారిజనేత్రపౌత్రమమలం శ్రద్ధానిధిం తం గురుం
 ప్రత్యుత్పన్నమతిం నమామి మహితం వేదాంచలార్యం సదా || 5 ||

ఆత్రేయేణ చ మాతులేన సహితో రామానుజార్యేణ యః
 వాత్స్యశ్రీవరదార్యసన్నిధిమగాత్ బాల్యే కదాచిత్ సుధీః |
 ప్రాచార్యస్య కృపాకటాక్షమహితం త్రైవిద్యమానోః భవే-
 త్యాశీర్వాదమవాప్య మంగలనిధిః రేజే తమేవాశ్రయే || 6 ||

తా తోఽనంతగుణోజ్వలో బుధవరోఽనంతార్యసూరిర్ముదా
 ప్రాప్తే చాష్టమవత్సరే గుణనిధేర్యస్యాకృతోపాయనం |
 ప్రాజ్ఞో బ్రహ్మవిదుత్తమస్సమభవత్ యో బ్రహ్మచర్యోఽజ్వలః
 ఆమ్నాయాంతగురుం తమన్వహమహం శ్రేయోఽంబువాహం భజే || 7 ||

ఆమ్నయానఖిలాః స్వమాతులకృపాభూమ్నాగ్రహీత్ యః తదా
 సర్వోపాదృతవేదపాఠపునరుచ్ఛారానపేక్షో బభౌ |
 తత్తాదృజ్మతిమాః స్వధర్మనిరతః స్వాంగాః సమగ్రాః దధౌ
 తం విద్యానిధిమాగమాంచలగురుం విద్యాధిగత్యై శ్రయే || 8 ||

కన్యాం మాన్యకులోద్భవాం అనుపమాం రూపాదిసల్లక్షణైః
 యుక్తాం శ్రద్ధధతీం క్రియాసు విమలాస్వాజానశుద్ధాం శుభాం |
 స్తుత్యాం యః పరిణీయ శాస్త్రవిహితే రేమే గృహస్థాశ్రమే
 తం వందే నిగమాంతదేశికమహం సత్కర్మసంసిద్ధయే || 9 ||

వింశత్యబ్దవయఃప్రమాణసమయే సందర్శనీయోఽఖిలైః
 మీమాంసాదినమస్తశాస్త్రవింశదప్రజ్ఞో బభౌ యో గురుః |
 త్రింశద్వారమమోఘవాగ్విలసితైః శ్రీభాష్యమాశ్రావయత్
 తం తత్వైకనికేతనం శ్రుతిశిరస్సూరిం భజామ్యన్వహం || 10 ||

శ్రీరామానుజదేశికోత్తమమణేః ఆత్రేయగోత్రాంచితాత్
 సంప్రాప్యామలవేదశిర్షయుగలం మంత్రం చ గారుత్మతం।
 గత్వాహింద్రపురీం తతో మనుమిమం ధ్యాయన్ సుపర్ణం శ్రితః
 తుష్టేనాప చ తేన యో హయశిరోమంత్రం తమాభావయే॥ 11॥

యోగీ జ్ఞాననిధిః విరక్తిమహితో భక్త్యుజ్వలో యో గురుః
 ధ్యాయన్నోషధభూధరే నరహరేః పార్శ్వే తురంగాననం।
 ఆనందాశ్రువిలోచనో విరురుచే లాలాసుధాప్యాయితం
 యం చక్రే సువిబోధహేతుమమలం తం భావయే దేశికం॥ 12॥

స్తోత్రం వాజిముఖస్య యో వ్యరచయత్ సర్వాభిరామం తథా
 పక్షింద్రస్య సమస్తసిద్ధిఫలదాం పంచాశతం చాదుభతాం।
 తత్తద్దేవకృతాజ్ఞయా సుమనసాం ప్రీత్యై చ పంచాశతం
 దేవాధీశితురచ్యుతస్య శతకం తం దేశికేంద్రం భజే॥ 13॥

గాథాం రత్నత్రయేద్ధాం నవమణిరుచిరాం-
 డోశికాగాధికాం చ
 గాథాం కంతుప్రధానాం సులలితఘటికా-
 గాధికామప్యపూర్వాం।
 కౌబేరాక్షిప్రమోదోద్వహన సుమధురాం
 హాస్యయుక్తాం చ గాథాం
 సర్వాలంకారసూతిం వ్యతనుత కుశలో
 యస్తమాచార్యమీడే॥ 14॥

తత్రైవ ప్రతిపక్షభంగమపరం చక్రేఽదుభతం యో ముదా
 గద్యం రాఘవపుంగవస్య మురళీలోలస్తుతిం చేష్టదాం।
 మందామందవిబోధనైకనిపుణం తం సర్వవిద్యాచణం
 శ్రీమద్వేంకటనాథదేశికమహం నేవే పుమర్థప్రదం॥ 15॥

తస్మాత్ గోపపురీమవాప్య సుభగాం దేహశ్యధీశం చ యః
 స్తుత్వా సమ్యగుదారధీవిలసితైః పద్వైస్సదామోదకైః |
 కాంచీం తాముపగమ్య తత్ర వరదం దేవైస్సదాభిష్టుతం
 సంసేవ్యాథ నిజం నివాసమగమత్ తం భావయే దేశికం || 16 ||

హృద్యాం శ్రీచిహ్నమాలాం ప్రపదనమహితాం
 గాధికాం ద్వాదశాఢ్యాం
 గాధాం భాషాప్రక్లప్తాం అనితరసులభాం
 యో వితేనే విచిత్రాం |
 చర్యామాచార్యజుష్టాం వ్యరచయదుచితాం
 పంచకాలాత్మకాంతాం
 తం త్రయ్యంతార్యవర్యం సుమనసమనఘం
 సంశ్రయేఽనన్యభక్త్యా || 17 ||

యస్మింబేరమశైలవైభవమథో
 గాధార్థపంచార్థకం
 గంభీరాం స్తుతిమష్టబాహువిషయాం
 రమ్యం నృహర్యష్టకం |
 చక్రే భవ్యయథోక్తకారివిషయం
 స్తోత్రం యథోక్తక్రియః
 వేదాంతార్యమహం భజామి విబుధో-
 త్తంసం గురుం తం సదా || 18 ||

యో దూరికృతవాఙ్ శ్రితాంధతమసం దీపప్రకాశస్య చ
 స్తుత్యా సంగరపుంగవస్య మహితం స్తోత్రం వ్యధాద్వీర్యదం |
 హేతీశస్తుతిం ఆయుధస్తుతివరాం ఆస్వాదనీయాం బుధైః
 విద్వద్భృందసమీడితం శ్రుతిశిరోభూషం దధే చేతసి || 19 ||

మధ్యేకాంచి కరీంద్రశైలతిలకం నిత్యం స్తువన్ ఆర్తిహం
 దేవాదేశముదీరయన్ భువమిమాం వైకుంఠమేవాకరోత్ |
 సద్భ్యశోఽత్తమమర్థజాతమఖిలం యో బోధయన్ తైర్నుతః
 నిన్యే కాలముపాసిషీయ విబుధం తం దేవచూడాగురుం || 20 ||

కాంచ్యా నిర్గత్య శిష్యైస్సహ శుభచరితైః శేషశైలం ప్రయాతః
 తత్రత్య స్వామితీర్థే సుకృతిపరిచితే నిత్యకృత్యం సమాప్య |
 సంపశ్యన్ శ్రీనిధిం యః పులకితవపురాపాదచూడం తదీయైః
 కారుణ్యాంభోధివచీసహచరనయనాంతైశ్చ దృష్టస్తమీడే || 21 ||

శేషాశేషాననాభిష్టుతి మహితసుధాస్యందిసూక్తిప్కరాం
 వైదుష్యస్వర్ణపీఞ్జావిరచితనికషప్రస్తరాం స్నిగ్ధగుంభాం |
 శ్రేయస్సూతిం బుధానాం స్తుతిమకృత కవిర్యశ్చ భవ్యాం దయాయాః
 వాణీవిశ్రాంతిభూమిం శ్రుతిశిఖరగురుం తం భజేఽనన్యచేతాః || 22 ||

విష్ణోః స్థానాని గతోఽత్తరదిగుపగతా-
 న్యధ్యువాసాత్తభూమా
 తత్తత్క్షేత్రాధిదేవాన్ వ్యనమదతిముదా
 భక్తికమ్రోఽథ మత్వా |
 క్షేత్రాణ్యన్యాని లోకే నహి నహి సమతాం
 యాంతి కాంచ్యేతి భూయః
 స్వక్షేత్రం ప్రాప యస్తం ప్రవిమలమనసం
 వేదచూడార్యమీడే || 23 ||

కాంచ్యామాచార్యవర్యే నివసతి చ కుదృఙ్మస్కరీ కశ్చిదేతం
 వాదార్థం త్వాహ్వాయత్ సప్రవిమలవచసా లీలయా తం జిగాయ |
 తాదృక్ జ్ఞానామృతాబ్ధిం తదను సువిదితో మానయన్ దివ్యశక్తిం
 విద్యారణ్యో వరేణ్యః స్తుతిపరమలిఖత్ యస్య పత్రం భజే తం || 24 ||

పద్యైః ప్రైషయదంజసా ప్రతివచస్తస్మై విరక్త్యన్ముఖైః
 సోఽప్యేతం వివిధైః క్రమైః సువిదితో మేనేఽవతారం హరేః |
 వైరాగ్యైకనిధిం తృణీకృతమహీపాలం త్వనన్యాశ్రయం
 వేదాంతార్యమపారధీజలనిధిం తం వాదిసింహం భజే || 25 ||

శ్రీరంగేశ్వరశాసనం బుధవరైః సంప్రేషితం మానయన్
 వాద్యున్మాదమపోహ్య సత్పథముపాదేష్టుం తదా ప్రస్థితః |
 కావేర్యా విధివద్విధాయ సకలం నిత్యాహ్నికం దర్శనం
 దేవస్యాకృత యస్తమేమి భగవద్ధ్యానాత్తసోపానతః || 26 ||

శ్రీరంగేశకృపాకటాక్షమహితః సంప్రాప్య సదూభిషితాం
 ఆస్యానౌమజయచ్చ వాదినమహంకారోద్ధతం ప్రజ్ఞయా |
 తత్కాలే శతదూషణీం వ్యరచయత్ సిద్ధాంతసంరక్షణీం
 యస్తం దేశికమాశ్రయే కవిమణిం వాదీభవంచాననం || 27 ||

గోప్యాం శ్రీరంగనేత్రా సబహుమతిసుధీ-
 వృందవిద్యోతమానః
 మధ్యేరంగం వసాత్ర శ్రుతిశిఖరయుగా-
 ర్థప్రవక్తేతి భూత్వా |
 ఆదిష్టో హృష్టచేతాః కతిచనదివసా-
 నర్థమామ్నాయగూఢం
 సద్యోఽభీష్టం ప్రవక్ష్యన్న వసదధిపురం
 యస్తమార్యే ప్రపద్యే || 28 ||

వేదాంతద్వయమత్ర రంగసవిధే
 ప్రఖ్యాపయన్ సత్కృతీః
 వ్యాతన్వన్ వసతాత్ త్వమిత్యభిదధే
 స్వపేన్యతీంద్రస్వయం |

యస్మై రంగహృదంతరంగితహృదే
 సౌభాగ్యమాతన్వతే
 యోగీంద్రాంఘ్రిపయోజభృంగమిహ తం
 వందే ముకుందప్రియం॥ 29॥

దృష్ట్వా శ్రీరంగనేతా సదసి చ నిగమవ్యాక్రియానైపుణీం తాం
 వేదాంతాచార్యసంజ్ఞాం వ్యతరదతిముదా యస్య విద్యాధినేతుః।
 యస్మై యం రంగనేత్ర్యప్యజగణదవనౌ సర్వతంత్రస్వతంత్రం
 త్రయ్యంతార్యం తమీడ్యం జనిపథరుగదజ్కారవర్యం ప్రపద్యే॥ 30॥

యోగక్షేమైకహేతుం సకలతనుభృతాం
 విశ్వసౌభాగ్యధేనుం
 సద్భిర్నిత్యానుభావ్యాం ప్రసదనమహితాం
 సర్వలావణ్యపణ్యాం।
 దేవీమస్తాద్ధరిత్రీం సరసిజనిలయాం
 చోద్ధరిత్రీం భవాభేః
 యో లక్ష్మీవీక్షితాంతర్ద్వీదయ-
 సారసిరజస్తం శ్రయే వేంకటేశం॥ 31॥

నీశాయాస్తు తిమద్భుతాం సుమధురాం గుణ్యాం గభీరార్థదాం
 దేవేశస్య దశావతారమహిమాదర్శాం స్తుతిం చాదరాత్।
 భక్తాభీష్టఫలప్రదాం వ్యరచయత్ నిత్యాభిగేయాం శుభాం
 యస్తం శాంతిదయాదిభూపమనిశం వేదాంతసూరిం భజే॥ 32॥

జ్ఞాంత్యోదార్యగుణోజ్వలో బుధవరైరభ్యర్థితో యో గురుః
 శ్రీరామానుజసంయమీద్రవిజయోత్తంసాం వ్యధాత్ సప్తతిం।
 తం యోగీంద్రదయైకపాత్రమఖిలప్రత్యర్థివిత్రాసినం
 శ్రీమద్వేంకటనాథమస్మదవనార్థాత్తావతారం భజే॥ 33॥

చిత్రం శుద్ధం విధార్యం సహృదయహృదయే తత్వసందర్శనేద్ధం
 స్నిగ్ధం గంభీరభావం సకలకుశలదం స్రగ్ధరావృత్క్ష్పం
 సార్వజ్ఞ్యాభిప్రకాశం కృతిమణితరలం తత్వముక్తాకలాపం
 వ్యాతేనే యస్తమభ్యేమ్యసదృశకృతినం సర్వతంత్రస్వతంత్రం || 34 ||

సంసారాబ్ధినిమగ్నసాధుజనతాసంరక్షణైకవ్రతీ
 రమ్యం సారవివేచకాధికరణాదర్శం చ సారావళిం
 మీమాంసాపదరక్షణీం చ రుచిరాం యస్తత్వటీకాం వ్యధాత్
 తం వేదాంతగురూత్తమం ప్రణిపతామ్యాజానశుద్ధం విభుం || 35 ||

తా త్పర్యజ్యోత్స్నికాం యం కుదృశమతతమఃకర్కనీం సుప్రసిద్ధాం
 శ్రీగీతాభాష్యభావోదధిమథనసుధాపూర్ణచంద్రో వితేనే |
 సంఖ్యావద్విశ్వరక్షాకరణపటుమతిః వాదిగర్వాపనేతా
 తం త్రయ్యంతార్యవర్యం కవికథకహరిం సంశ్రయేఽనన్యచేతాః || 36 ||

సర్వాభీష్టార్థసిద్ధిం సకలవిబుధజీవాతుమాదర్శనీయాం
 చక్రే సర్వార్థసిద్ధిం తదనుకృతిమణిం న్యాయసిద్ధాంజనం చ |
 ఆమ్నాయాంతానుసారాత్ విమతపరిహృతేః న్యాయశుద్ధిం చ నవ్యాం
 యః శ్రీవేదాంతసూరిః తమహమనుకలం భావయామ్యంతరంగే || 37 ||

గంభీరార్థప్రకాశాం వికసితసుమనోవాసితాం యోఽతిరమ్యాం
 ముఖ్యామీశాధివాస్యాం అకృతకవచనోత్తంసితాం వ్యాచకార |
 సంసారాగ్నిప్రదీప్తివ్యపగతతనుభృత్ప్రాణసంజీవినీం తం
 సంసేవే వేదచూడాగురువరమనిశం సర్వతంత్రస్వతంత్రం || 38 ||

చక్రే యః పంచకాలక్రమవిధిమహితాం పాంచరాత్రాభిరక్షాం
 తద్రీత్యైవాచరంతం స్వపరహితపరం చాశ్రితైః కారయంతం |
 శ్రీమద్గీతార్థసంగ్రాహకపరమకృతేః యామునేయ్యాశ్చ రక్షాం
 కుర్వాణం చింతయామి ప్రథితకవిఘటాపంచవక్త్రం ప్రగల్భం || 39 ||

ప్రాప్తః కైశ్చిద్విరోధః కునయమతియుతైః
శంఖచక్రాంకనాదేః

సర్వాస్తాః ఖండయిత్వా నిజపథమనయత్
సచ్ఛరిత్రస్య రక్షాం।

వ్యాతానీత్ వేదసమ్మత్యుపచితమహిమో-

త్కర్షముర్వ్యాం సుధీంద్రః
తం వేదాంతార్యవర్యం హయముఖదయితం
దేశికేంద్రం ప్రపద్యే || 40 ||

బాహ్యభ్యంతరపశ్యతోహరకృతాం బాధాం సముత్సాదయన్
నిక్షేపస్య సమగ్రరక్షణకృతిం రక్షాం రహస్యస్య చ।

చక్రే యః కవితార్కికద్విపహరిః త్రయ్యంతపారంగతః

వందే తం గురువాదిహంసముదిరాచార్యాంతరంగం గురుం || 41 ||

వ్యాచష్ట న్యాసవిద్యావివృతిసహకృతాం న్యాసవింశత్యభిఖ్యాం

తద్వన్న్యాసప్రధానం నిరవధిఫలదాం రంగనాథాతిహృద్యాం।

శ్రుత్యంతోద్భాసమానాం తిలకపరగతాం న్యాసపూర్వాం కృతిం యః

వ్యాతేనే న్యాసయుక్తం దశకమపి గురుః తం శరణ్యం ప్రపద్యే || 42 ||

పౌరాణిక్వైవ రీత్యా సకలసుమనసాం

బోధనార్థం పరార్థం

గ్రంథం భూగోళనిర్ణయకమథ సహితం

వ్యాఖ్యయా యశ్చకార।

సర్వత్రైవం యతీంద్రప్రవరఫణితితా-

త్పర్యముర్వ్యాం ప్రవక్ష్యన్

జేజీయాత్ దేశికేంద్రస్త్వయమితి విబుధైః

ప్రార్థితశ్చాశ్రయేతం || 43 ||

విద్యారణ్యస్య వాదోహ్యభవదనుపమః సార్థమక్షోభ్యనామ్నా
 రాజా వాదోక్తిమాలాం శ్రుతిమకుటగురోః అంతికం ప్రైషయత్తాం |
 తత్సర్వం వీక్ష్య సూరిః నిరణయదసినా తత్త్వమస్యక్తినామ్నా
 విద్యారణోక్త్యరణ్యం విదలితమితి తం పూర్ణవిద్యం ప్రపద్యే || 44 ||

సందృప్తః కృష్ణమిశ్రః స్వరచితకృతినా జేతుమార్యం యదాగాత్
 సర్వజ్ఞః తద్విదిత్వా వ్యతరదథ చ సంకల్పసూర్యోదయాఖ్యం |
 దృష్ట్వా తం వీతదర్పః గురుపదకమలన్యస్తమూర్ధాతివృత్తః
 తాదృగ్విద్యత్ప్రిగల్భం త్వఘటితఘటనాదక్షమాభావయే తం || 45 ||

శ్రీరామాభ్యుదయం విధాయ కవిరాట్ లబ్ధం యశో డిండిమః
 ఆగత్యాథ యదూద్భవాభ్యుదయతో మేనే స్వయం నిర్జితః |
 స్తుత్వా తం కవివాదిసింహమనమత్ భక్త్యా తతో నిర్గతః
 తం గాధేయకులానురూపచరితం వేదాంతసూరిం భజే || 46 ||

నిష్క్రిమ్యాథ వనాద్రిముఖ్యసదనాన్యన్యాని చారాత్ హరేః
 నత్వా శ్రీకురుకాపురీశ్వరమథ శ్రీరామసేతుం గతః |
 స్నాత్వా తత్ర పునర్భవాదిరహితస్థానాప్తిహేతౌ ముదా
 భూయః ప్రాప భుజంగశాయినవిధం యస్తం నమామ్యార్తిహం || 47 ||

చోళేష్వప్రతిమాని విష్ణుసదనాన్యాసేవ్యభూయః స్వకాం
 జన్మజ్ఞాం సముపాగతః కరిగిరీశాధిష్ఠితాం ముక్తిదాం |
 ధ్యాయన్నాస హరిం ప్రపన్నశరణం యోగీంద్రముఖ్యార్చితం
 నిత్యం స్వాశ్రితసాధుబోధనపరో యస్తం ప్రపద్యే గురుం || 48 ||

కశ్చిద్దేశికమేత్య కుండలివశికారాగ్రణీః మాంత్రికః
 శక్తిం దర్శితవాన్ యదా గురువరః తార్క్ష్యం తదా సంస్తువన్ |
 మంత్రగ్రామవిదంజసా తమజయత్ సంప్రార్థ్య సోఽపి క్షమాం
 యాతస్తం సకలజ్ఞతాప్రకటినం వేదాంతసూరిం భజే || 49 ||

మంత్రోపాసక ఆగతో గురువరం త్వాష్ట్రావకాలేఽపరః

కృత్వా మంత్రబలాన్మహోదరరుజా గ్రస్తం జహాసాధమః |

జ్ఞాత్వా తత్క్షణ ఏవ తత్ప్రతిమనుం తార్క్ష్యం జపన్నీరుజః

స్థూణారంధ్రత ఏవ తత్ విషజలం ప్రాస్రావయత్తం భజే || 50 ||

భూయోనిర్గత్య కాంచ్యా అహిపతిశయనం

సందిదృక్షుర్బుధేంద్రః

మధ్యేమార్గం వితస్థే విశ ఉదవసితే

కస్యచిత్ సోఽర్ధరాత్రే |

భుంక్తే శ్వేతస్తురంగః తవ మమ చణకాన్

ఇత్యుదీర్యాథ దుగ్ధం

ప్రాదాత్ యత్తన్నివేద్యాప్యపిబదతిముదా

తం శ్రయే దేశికేంద్రం || 51 ||

నిర్మాయాహీంద్రపుర్యాం స్వయమతిసుభగం

కేనచిత్ ప్రార్థితోఽంధుం

తేనైవాభిష్టుతశ్చ ప్రకటితమహిమా

సర్వతంత్రస్వతంత్రః |

నీత్వైవం వాసరాన్ యః కతిచనకృతధీః

ప్రస్థితోఽథానురంగం

తత్రావాత్సీత్ స్వగేహే తమహమనుకలం

శీలయామ్యంతరంగే || 52 ||

శ్రీమాన్ సద్భిరుదీరితశ్శమధనైః జ్ఞానభిరాకావిధుః

తత్త్వానాం చులకం రహస్యచుళకం సద్రక్షణాయ వ్యధాత్ |

తత్త్వానాం పదవీం రహస్యపదవీం సర్వోపసేవ్యాం చ యః

సేవే తం శ్రుతిమౌలిదేశికమణిం శ్రీమాధవీశ్రీపదం || 53 ||

విష్టోర్వ్యాద్యాం రహస్యప్రథమమణిగణం
 వ్యాకృతిం చాతిరమ్యాం
 చక్రే యస్తత్వరత్నావళిమథ వివృతిం
 హృత్తమోనాశినీం తాం।
 శ్లోకద్వంద్వస్థితార్థప్రకటనసరహా--
 సోత్తమాంగావతంసం
 వేదాంతాచార్యవర్యం ధుతకలికలుషం
 తం శ్రయే సత్యవాచం॥ 54॥

తత్వానాం నవనీతమద్భుతరసం కృష్ణస్య తన్ముష్ణతః
 తద్వద్రస్యమహో రహస్యనవనీతం చాతిహృద్యం సతాం।
 తత్వోల్లాసకరీం రహస్యమహితాం యో మాతృకాం చాదరాత్
 వ్యాతేనే కవిపుంగవో గురువరః తం ప్రీణయామ్యన్వహం॥ 55॥

దివ్యం చాంజలివైభవం బుధమనోలంకారమత్యుజ్వలం
 హ్యోత్మోజ్జివకృతే ప్రధానశతకం తం సారసారం పరం।
 శ్రీవైకుంఠపదాధిరోహపదవీం యో నిర్మమే నిర్మమః
 సేవే తం పరవాదినాగగరుడం త్రైవిద్యచూడాగురుం॥ 56॥

సంసార భజతాం అనర్థబహుళం నిస్సారమప్యాదరాత్
 లోకానామభయప్రదం భయదమప్యత్యుద్ధతానాం తథా।
 వ్యాతానీదభయప్రదానలసితం సారం పుమర్థప్రదం
 యస్తం దేశికమాశ్రయేనవరతం ప్రత్యర్థిశైలాశనిం॥ 57॥

ప్రారభ్య ప్రథమాత్ రమాసహచరాత్ స్వాచార్యసీమావతాం
 పూర్వేషామవరోహణక్రమగతాం సత్సంప్రదాయస్య చ।
 సమ్మాన్యాం పరిశుద్ధిమాతనుత యో రమ్యాం సతాం శ్రేయసే
 తం వేదాంతగురూత్తమం శమనిధిం వందే దయావారిధిం॥ 58॥

లక్ష్మీనాథకృతోపకారనివహాన్ కారుణ్యపూర్ణోదయాన్
 జన్మావృత్తినివర్తకాన్ నిజగుణావృత్తిప్రవృత్తున్ముఖాన్ |
 యః ప్రాచీకటదాశ్రితామరతరుః వ్యక్తేఽపకారిణ్యపి
 సంత్యక్తాపకృతీః అహో హ్యుపకృతీః కుర్వంతమంతర్దధే || 59 ||

సారాసారపయోనిధిప్రమథనాత్ సారార్థజాతం గురుః
 సంగృహ్ణాన్నథ సారసంగ్రహసమాఖ్యాతాం కృతిం నిర్మమే |
 సంసారాతివిరక్తసాధుజనతాసంత్రాణనిత్యవ్రతీ
 కంసారాతిపదాంబుజాతమధుపో యస్తం శ్రయే దేశికం || 60 ||

శ్రీరంగే భోగితల్పం త్వభిగమనముఖైః అర్చయన్నన్వహం యః
 సాధుభ్యః స్వప్రబంధాన్ జలనిధితనయాప్రేయసోఽతిప్రియాం శ్చ |
 వ్యావృణ్వన్నధ్యవాత్సీత్ నిఖిలకుమతితామిస్రచండప్రభావాన్
 భక్త్యా తం వేదచూడాగురువరమనిశం చింతయామ్యంతరంగే || 61 ||

స్వచ్ఛాత్రబ్రహ్మతంత్రాభిధవరమునయే బ్రహ్మవిత్తంత్రవేత్రే
 ప్రీత్యా యో వేదచూడాయుగలమభిదధే సర్వతంత్రస్వతంత్రః |
 తం ప్రజ్ఞాసింధుమంధంతమసమపనయంతం బుధాంభోజసింధుం
 వాచాం ధారాభిరాసేచనకమభిరుచం దేశికేంద్రం నమామి || 62 ||

సమ్యగ్భక్తిముపేయుషాం నిజపదద్వంద్వైకరక్షావతాం
 సాధూనాం శ్రుతిభాష్యమాకలయతా యేనానఘం ద్విశ్శతం |
 ప్రీత్యాఫణి ఫణీంద్రశాయికరుణావేణీసమాప్లావినా
 భక్త్యా తం కలయే నిరంతరమహం వేదాంతసూరిం గురుం || 63 ||

శిరసి నిగమచూడాదేశికో యోఽతిభక్త్యా
 హరిపదరసికానాం పాదరక్షాం దధార |
 దురితహరణరక్షా తద్గురోః పాదరక్షా
 భవతు మమ తు సాక్షాత్ మస్తకే పాదరక్షా || 64 ||

శ్రాద్ధే యస్సవితుర్న్యమంత్రయదథో విప్రాంస్తదానాగతాన్
 దృష్ట్వా తత్సమయే స్మరన్ హయముఖం ప్రారబ్ధవాంస్తత్క్రియాం |
 భోక్త్రాకారత ఆగతా బుభుజిరే భుక్తిం చ తృప్తా గతః
 నిష్ప్రిత్యాహం అకారయన్నితి విదన్ హృష్టో గురుస్తం భజే || 65 ||

కశ్చిత్ రత్నం చ రుక్మం గురుమనస ఉపా-
 దానకాలే పరీష్ట్యై
 ప్రాదాత్ తత్ దేశికేంద్రః బహిరుదవసతేః
 ప్రాక్షిపత్ సద్య ఏవ |
 తం వైరాగ్యైకరత్నం మృదుపలకనకా-
 ద్యాత్తసామ్యం నిరీహం
 వేదాంతాచార్యవర్యం ప్రసదనసుముఖం
 చింతయామ్యేకతానః || 66 ||

అస్తావీత్ హృద్యపద్యైః శతకదశమితైః ప్రార్థితః కీర్తిపూర్వైః
 శ్రీరంగేశాంఘ్రిరక్షానుతి తతిమహితాం నిర్మమేత్వేకయామే |
 శ్రుత్వా తాం రంగనాథః కవికథకహరిస్త్యం భవేత్యాహ్వాయత్ యం
 స్తుత్యం సర్వైః స్తవీమి శ్రుతిశిఖరగురుం తత్కృపాలబ్ధసూక్త్యా || 67 ||

వ్యాచక్రే మునివాహనస్య యమినస్సూక్తిం సుధావర్షిణీం
 వాచాభిః హృదయంగమాభిరపరాం సూక్తిం చ తాం మాధురీం |
 ప్రశ్నానాం మహతాం అనర్హవచసాం భావాన్ స్ఫుటం వ్యంజయన్
 యస్తం వేదశిరోగురూత్తమమహం సంచింతయామ్యన్వహం || 68 ||

ఆత్మారామా శతారేర్భగవదనుభవానందలీలైకలోలాః
 తాదృగ్భావాస్తదీయాననశినదళాన్నిర్గతాస్సూక్తయశ్చ |
 తాసాం వ్యాఖ్యా యదీయా నిగమపరిమళాభిఖ్యయాఘ్రూపితాభూత్
 తత్తాదృక్పీఠసాధ్విం నిగమతతిశిరోదేశికం తం ప్రపద్యే || 69 ||

చక్రే తా త్పర్యరత్నావాళిమతిమధురాం స్నిగ్ధగంభీరభావాం
 ధార్యాం సద్భిశ్శతారాత్యనుభవసుమనోహరిసూక్తేశ్చ సారం |
 సంగృహ్య శ్రీశపూజాక్రమమవనిబుధైః ప్రార్థితో నిర్మమే యః
 సంసేవే వాదిసింహం కవికులతిలకం వేదచూడాగురుం తం || 70 ||

కాంతోదంతం పవనతనయాత్ సంశ్రుతం స్వప్రియామై
 కాంతోదంతం రఘుపతిరథో హంసతస్సందిదేశ |
 ఇత్యాశంసత్సరసవచనైః హంససందేశరత్నం
 వేదాంతార్యః కవికులగురుః యో వ్యధాత్తం నమామి || 71 ||

నీవీం తామతులాం సుభాషితవతీం రమ్యాం సదానందినీం
 సుశ్లిష్టాం సరసాం పరార్థకలితాం యశ్చాకరోన్నిర్మమః |
 సందేశం సరహస్యమాదరకృతం తత్వార్థసందేశినీం
 వ్యాఖ్యాం చాశ్రితమాధవాత్మజపరిత్రాణాయ తం భావయే || 72 ||

ప్రబంధానాం సారం నిఘసనియమం చ ద్వయమనోః
 మనోర్మూలస్యాపి ద్రవిడవచనైః సంగహమథ |
 ప్రసిద్ధాంత్యశ్లోకప్రవిమలసదర్థస్య చ ముదా
 వ్యధాత్ యస్తం వందే ద్రవిడనిగమాస్వాదరసికం || 73 ||

శ్రీమద్దేవాధినేతుస్సదయితహృదయ-
 స్వార్తిహర్తుః ప్రసాదాత్
 పుత్రం కారుణ్యపాత్రం సకలబుధమణి-
 సూతిసూత్రం పవిత్రం |
 రోహిణ్యాం రంగపుర్యాం నభసి సముదితం
 జాతకర్మాదినా యః
 సంస్కర్వాణస్తదాంతర్ముముద ఆవిరతం
 భావయే దేశికేంద్రం || 74 ||

పుత్రః పిత్రా విధాత్రా వరద ఇతి ముదా-
వాప యేనాభిధేయం

కాలే చైవోపసిత స్తదను చ సకలా-
మ్నాయజాతం చ లేభే।

యస్మాచ్ఛాస్త్రాణ్యధీతో యతిపతివర-
సిద్ధాంతశస్త్రధ్వజోఽభూత్
తం వేదాంతార్యవర్యం శరణమనుకూలం
యామి సూక్త్యా చ నౌమి॥ 75॥

గ్రంథాలోకనదత్తదృష్టిరథ తద్విధ్యాగతం లక్ష్మణం
నాజానాత్ తదను క్రుధా తదనుగాః పాదౌ చకర్షుగురోః।
అజ్ఞానాత్ కృతమిత్యుదీర్య వినమన్ తం చ క్షమాం ప్రార్థయన్
యద్దేశాన్నిరగాత్ సదారతనయో యస్తం భజే దేశికం॥ 76॥

కావేరీతీరలోలం వరదమభినమన్
సత్యకల్యాణపుర్యాం
సార్థం పుత్రేణ దారైః విశదముపదిశన్
ఆశ్రితేభ్యస్సదర్థాన్।
తత్రైవాస్తే సుఖేనేత్యవగత తదుదా-
రప్రవృత్తిః సదారః తు
ఆయాతో లక్ష్మణార్యశ్శరణముపగతో
యం తమార్యం ప్రపద్యే॥ 77॥

ఆయాతం తముదీక్ష్య దేశికవరః పృష్ట్యా చ తత్కౌశలం
దుర్వర్ణాప్తినిదానమాధిహారణోపాయం చ బుధ్వా తదా।
స్వీయాంఘ్ర్యుంబుజవార్యధాపయదథో తం నీరుజం చాకరోత్
సంతానాప్తివరం దదౌ చ కృపయా యస్తం భజామ్యార్తిహం॥ 78॥

శిష్యాణాం దురితం తదీయగురుమప్యహాంతి నిర్దోషిణం
 హీత్యాద్యార్యవచః కదాపి వితథం నైవేతి చోద్ధోషయన్ |
 సాధుర్లక్ష్మణసూరిరప్యనుకలం యత్పాదతీర్థం ముదా
 పాయం పాయమవాప పుత్రసుఫలం యత్సేవయా తం భజే || 79 ||

ధ్యాయన్ రంగమను ప్రయాస్యతి గురౌ మ్లేచ్ఛైర్యదాస్కందితం
 శ్రీరంగం నగరం బుధా శ్చ బహవో నష్టాశ్చ శిష్టాస్స్వయం |
 రంగత్రాణపరాయణాస్తదనుగోప్యార్యస్తదాపాలయత్
 మా యాహీతి వచస్సుదర్శనకవేస్తం దేశికం సంస్తువే || 80 ||

ఆదౌ యేన సుదర్శనార్యకలితా శ్రీభాష్యసువ్యాక్రియా
 ప్రఖ్యాతా శ్రుతకాశికేత్యభిధయా కృచ్ఛేణ సంరక్షితా |
 సత్పాత్రేషు నియోజితా చ తదను బ్రహ్మోపదేశః కృతః
 యాభ్యాం యౌ సురక్షితౌ బుధసుతౌ తం సంశ్రయే దేశికం || 81 ||

గత్వా యాదవకాశ్యపీఠరవరం కల్యాణతీర్థం గతః
 కృత్వా కృత్యముదారధీః యతిపతిం సంసేవ్య యస్త్యాదరాత్ |
 ఆర్తత్రాణపరాయణం స్వశరణం నారాయణం సంశ్రితః
 నత్వాసేచనకం రమాసహచరం హృష్టస్తమాభావయే || 82 ||

పుత్రాయ సంయమిమణీక్షణపాత్రితాయ
 తత్రైవ యో ద్రవిడవేదశిరోఽర్థజాతం |
 మిత్రాయ వాదితమసో వరదాయ సూరిః
 ప్రీత్యాదిశత్రమహమన్వహమాశ్రయామి || 83 ||

ఆశాస్య మంగలమనర్థముదారగీర్భిః
 తత్రేత్రసంపదుపలబ్ధినిధిం కుమారం |
 తన్మంగలం పునరవాప తతో నిస్పృష్టః
 యస్తం గురుం ప్రణిపతామి సదారసూనుం || 84 ||

రమ్యామత్యద్భుతార్థాం పరిచితసరసాం రంగనాథావిహృద్యాం
 జన్మానావృత్తిహేతుం దురితవిదలినీం సర్వసౌభాగ్యదాత్రీం |
 శత్రూన్మాదాపహర్త్రీమహిశయనహితాశాసనాభీతిశంసాం
 చక్రే యో వేదచూడాగురురుదితదయస్సంతతం తం భజామి || 85 ||

శ్రుత్వా గోపణభూమిపో యమనిభాఽ జిత్వా తురుష్కాఽ భువి
 శ్రీరంగాధిపతిం స్వకీయవిషయే సంస్థాప్య భూయః క్రమాత్ |
 పూజాం కారయతీతి హర్షవచనం రంగం ప్రతి ప్రస్థితః
 యో దారైస్సహ దారకేణ చ గురుస్తం సంశ్రయేఽస్మన్నిధిం || 86 ||

ప్రణవకృతవిమానం భక్తవర్గాఽ పునానం
 నిఖిలశుభనిదానం ముక్త్యపాయైకతానం |
 భుజగమధిశయానం వాంఛితార్థాఽ దదానం
 వ్యనమదథ యువానం యస్సిషేవే తమీడే || 87 ||

ప్రణమ్య రంగరాజమాతృగేహమాప్య ధీమతాం
 ప్రవర్తయన్ముదా స్వపాదభక్తియుక్తచేతసాం |
 త్రయీశిరోయుగం సదా సదారదారకస్సృతః
 బభౌ చ యో గురుర్మహాఽ తమాశ్రయేఽర్థికల్పకం || 88 ||

భాషాగీతి తదంచితార్చనవిధీఽ కేచిన్న్యేషేధంస్తదా
 తాఽ సర్వానజయన్నృపస్య పురతస్సంస్థాపయఽ సత్పథం |
 దేవస్యాధ్యయనోత్సవాఽ ప్రతిహతానాకల్పమవ్యాహతం
 యశ్చాకారయదాశ్రయామి సతతం తం వేదచూడాగురుం || 89 ||

కాంచ్యాం కశ్చిదదూషయన్మతమథో రామానుజీయం యదా
 వాదే తం విజిగాయ యో మునివరః శ్రీబ్రహ్మతంత్రోత్తమః |
 తాదృశ్చిష్యం ఉపాశ్రితామరతరుం సౌభాగ్యరత్నాకరం
 వేదాంతార్యగురుం భజామ్యనుదినం తత్పాదపద్మే రమే || 90 ||

సారం కృత్వా రహస్యత్రయపరికలితం సర్వలోకోత్పనానం
 తతోద్దన్వత్ప్రభూతం ప్రవిమలసుమనస్సారమాత్మీయసారం।
 శ్రీమాన్యోఽధాపయన్నో భవవిషయజుషః సంశ్రితత్రాణహేతోః
 వందే తం వేదచూడాగురుమనవరతం తత్కృపాలబ్ధవర్ణః॥ 91॥

తత్వార్థే విశదీకృతేఽపి చ మతిభ్రాంత్యాన్యథా మానవాః
 సందిగ్ధా ఇతి యో దయార్ధ్రహృదయః శంకానివృత్త్యై సతాం।
 శంకానాం పరిహారమాశ్రితపరిత్రాణప్రవీణో గురుః
 వ్యాతేనే కవివాదిపంచవదనస్తం వందిషీయాన్వహం॥ 92॥

శిల్పీ పీఠే స్వక్లృప్తే చతురమతిరపి
 శ్లేష్టుమార్యస్య మూర్తిం
 ఆరేభే తక్షితుం యత్తదభవదతులం
 లోహితం తత్కపోలే।
 స్వీయం వైదుష్యముర్వ్యాం ప్రహతమితి వదన్
 సర్వవిజ్ఞం వవందే
 శాస్త్రం శిల్పార్థసారం వ్యతనుత గురురాట్
 యస్తదాభావయే తం॥ 93॥

శ్రీవేంకటేశవదనాంబుజనిర్గతాస్తాః
 కో వా కృతీర్గణయితుం ప్రభవేత్ విపశ్చిత్।
 తత్రాలభేకకృతిరేవ పుమర్థలబ్ధ్యై
 తాదృగురూత్తమమయేఽహమనన్యభక్త్యా॥ 94॥

హరిదినతిలకాఖ్యం శ్లోకరూపం నిబంధం
 హరిదినకరణీయం నిత్యకృత్యం ప్రవక్తుం।
 వ్యరచయదనఘం యో ధర్మశాస్త్రానురోధం
 హరిపదపరిచారార్థమాసేవయే తం॥ 95॥

బ్రహ్మసూత్రనిర్మితిప్రతిష్ఠితిప్రబోధికాం
 బ్రహ్మసూత్రపూర్వకప్రతిష్ఠితిం వ్యధాత్ కృతిం।
 బ్రహ్మతంత్రవిత్ స్వతంత్ర ఏవ సర్వతంత్రయుక్
 బ్రహ్మతంత్ర సంయమింద్రదేశికం తమాశ్రయే ॥ 96 ॥

వైశ్వదేవకారికాకృతిం కృతిం లిలేఖ యో
 వైశ్వదేవకర్మతత్ప్రయోగరీతిదర్శినీం।
 దివ్యదేశమంగలప్రకీర్తనాయ నిర్మితాం
 దివ్యసూక్తిమాహ తం గురూత్తమం భజే సదా ॥ 97 ॥

ప్రీత్యా రంగాధినేతుః ప్రసదనమహితః పుస్తకం జ్ఞానముద్రాం
 లేభే యశ్చిహ్నాభూతం కరకమలయుగే సర్వతంత్రస్వతంత్రః।
 వేదాంతాచార్యవర్యం శమదమకరుణాంభోనిధిం జ్ఞానరాశిం
 వందే తం వాదిపంచాననమఖిలగురుం భక్తమందారమీడ్యం ॥ 98 ॥

ఆమ్నాయమౌళిగురువర్య! కృపాంబురాశే!
 ఘంటావతార! వినయోజ్వల! వాదిసింహ!।
 సర్వజ్ఞ! సంశ్రితజనప్రియ! సర్వమాన్య!
 శ్రీవేంకటేశ! కవిపుంగవ! సంశ్రయే త్వాం ॥ 99 ॥

రసయతి రసనా మే స్వాదు నామామృతం తే
 స్మరతి చ హృదయం మే త్వత్కృతోదారసాహ్యం।
 ప్రణమతి మమ మూర్ధా త్వత్పదాంభోజయుగ్మం
 పరిణతమిహ మే తత్ భాగధేయం సుధేయం ॥ 100 ॥

జయతి జగతి వేదాంతార్యవర్యస్సద్ధీంద్రః
 జయతి సకలసేవ్యా తత్కృతోదారవాణీ।
 జయతి చ వసుధేయం తత్పదన్యాసధన్యా
 జయతి సుజనగోష్ఠీ తద్గుణానుద్గృణంతీ ॥ 101 ॥

సవిత్పనిభశరీరే శ్రీశఘంటావతారే
 శ్రుతిసరణివిహారే వాదిభంగాతిథీరే |
 స్తుతివచనవిదూరేఽనంతసూరేః కుమారే
 సహకృతసుతదారే భావనా మేఽస్తు ధీరే || 102 ||

ప్రాచీనాచార్యవాచాం సముచితపథస-
 ఞ్చరలభ్యాయథార్థాన్
 బోధ్యం శక్తో ధరిత్ర్యాం అకృతకవచనో-
 త్తంససూరేర్న చాన్యః |
 అస్తీత్యాలోచ్య సమ్యక్ సుదృఢమహముదా-
 రాశ్రయం తం ప్రపద్య
 స్మారం స్మారం తదంఘ్రిద్వయమనవరతం
 నౌమ్యహం తత్కృపాం తాం || 103 ||

అబద్ధోఽపి బద్ధః సుబద్ధోఽపి బద్ధః
 మదీయః ప్రబంధః సదా సన్నిబద్ధః |
 ప్రబుద్ధోఽత్ర యశ్చ త్రయీశేఖరార్య-
 ప్రమోదావహాంఘ్రిబద్ధస్సమింధే || 104 ||

అనంతసూరిసూ నురత్యుదారధీస్సదాశ్రయాత్
 నిరంతరం హరిం భజన్నవాప విశ్వవైభవం |
 తదాశ్రయాత్ సదాశ్రయస్తదీయవైభవం జగౌ
 స గోపబాలకః కృతిం సమర్పయచ్చ తత్పదే || 105 ||

సమాసు సర్వాసు సతీషు భాగ్యాత్
 సమాన్వభూత్ యద్విభవోఽతివైభవం |
 తతోఽతిశేతేఽద్య చ కీలకోఽయం
 యత్సప్తశత్యుత్సవవైభవోత్కః || 106 ||

శ్రీమద్వేదాంతసూరిః కవికథకఘటాకేసరీ వేంకటేశః

సర్వైస్సర్వత్ర పూజ్యో నిఖిలశుభగుణస్సర్వతంత్ర స్వతంత్రః |
ఆత్మీయం చ ప్రభావం సకలబుధముదేఽచీకరత్ సుప్రసన్నః
శ్రీమద్వేదాంతరామానుజగురుకరుణాశాలిగోపాలవాచా || 107 ||

కౌండిన్యవంశతిలకస్య నృసింహసూరేః

నప్తా బుధప్రవరరంగధురీణపౌత్రః |
శ్రీకృష్ణసూరితనయో విదుషాం విధేయః
గోపాలసూరిరనువత్ గురురాట్ప్రభావం || 108 ||

|| ఇతి శ్రీమన్నిగమాంతమహాదేశికవైభవశతకం సమాప్తమ్ ||

కవితార్కికసింహాయ కల్యాణగుణశాలినే |

శ్రీమతే వేంకటేశాయ వేదాంత గురవే నమః ||